

## Tema nr. 1

1. Să se găsească cel mai mic număr pozitiv  $u > 0$ , de forma  $u = 10^{-m}$ , astfel ca:

$$1.0 +_c u \neq 1.0$$

unde prin  $+_c$  am notat operația de adunare efectuată de calculator. Numărul  $u$  poartă numele de *precizia mașină*.

2. Operația  $+_c$  este *neasociativă*: fie numerele reale  $a = 1.0$ ,  $b = u/10$ ,  $c = u/10$ , unde  $u$  este precizia mașină calculată anterior. Să se verifice că operația de adunare efectuată de calculator nu este asociativă, i.e.:

$$(a +_c b) +_c c \neq a +_c (b +_c c).$$

Găsiți un exemplu pentru care operația  $\times_c$  este neasociativă.

3. **Aproximarea funcției tan folosind fracțiile continue**

O fracție continuă are următoarea formă:

$$f = b_0 + \frac{a_1}{b_1 + \frac{a_2}{b_2 + \frac{a_3}{b_3 + \frac{a_4}{b_4 + \frac{a_5}{b_5 + \dots}}}}}$$

sau, pentru economie de spațiu, se preferă notația:

$$f = b_0 + \frac{a_1}{b_1 +} \frac{a_2}{b_2 +} \frac{a_3}{b_3 +} \frac{a_4}{b_4 +} \frac{a_5}{b_5 +} \dots$$

În formulele de mai sus șirurile  $a_n$  și  $b_n$  pot fi funcții de  $x$ .

Funcția tan poate fi reprezentată ca fracție continuă astfel:

$$\tan x = \frac{x}{1 -} \frac{x^2}{3 -} \frac{x^2}{5 -} \frac{x^2}{7 -} \dots$$

Cum se aproximează o fracție continuă?

$$f \approx f_n = \frac{A_n}{B_n}$$

unde  $A_n$  și  $B_n$  se calculează după recurențele:

$$\begin{aligned} A_{-1} &= 1 \quad , \quad A_0 = b_0 \\ A_j &= b_j A_{j-1} + a_j A_{j-2} \quad , \quad j = 1, 2, \dots, n \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} B_{-1} &= 0 \quad , \quad B_0 = 1 \\ B_j &= b_j B_{j-1} + a_j B_{j-2} \quad , \quad j = 1, 2, \dots, n \end{aligned}$$

Cea mai bună metodă de a evalua fracții continue pare să fie *metoda lui Lentz modificată*. Fie:

$$C_j = \frac{A_j}{A_{j-1}} \quad , \quad D_j = \frac{B_{j-1}}{B_j}$$

vom calcula  $f_j$  folosind formula:

$$f_j = C_j D_j f_{j-1}.$$

Pentru  $C_j$  și  $D_j$  avem următoarele recurențe:

$$C_j = b_j + \frac{a_j}{C_{j-1}} \quad ,$$

$$D_j = \frac{1}{b_j + a_j D_{j-1}} \quad .$$

Valorile inițiale de la care pornesc recurențele de mai sus sunt:

$$C_0 = b_0 \quad , \quad D_0 = 0 \quad , \quad f_0 = b_0.$$

Pentru a evita împărțirile cu 0 în calculele de mai sus, numărătorii care sunt 0 vor fi înlocuiți cu o valoare foarte mică ( $mic = 10^{-30}$ ). Vom calcula  $f_j$  atâta timp cât diferența între doi termeni consecutivi ai șirului  $f$  este, în valoare absolută, mai mare decât un  $\epsilon = 10^{-p}$  dat. Constanta  $\epsilon$  reprezintă precizia cu care vrem să aproximăm funcția  $\tan$  și este un număr citit de la tastatură și/sau este parametru de intrare al funcției  $\tan$  :

$$\text{double tan}(\text{double } x, \text{double } \epsilon).$$

Cu aceste precizări, *algoritmul lui Lentz modificat* are următoarea structură:

```

 $f_0 = b_0$  ;  $mic = 10^{-20}$  ;
if ( $f_0 = 0$ ) then  $f_0 = mic$  ;
 $C_0 = f_0$  ;
 $D_0 = 0$  ;
 $j = 1$  ;
do
     $D_j = b_j + a_j D_{j-1}$  ;
    if ( $D_j = 0$ ) then  $D_j = mic$  ;
     $C_j = b_j + \frac{a_j}{C_{j-1}}$  ;
    if ( $C_j = 0$ ) then  $C_j = mic$  ;
     $D_j = \frac{1}{D_j}$  ;
     $\Delta_j = C_j D_j$  ;
     $f_j = \Delta_j f_{j-1}$  ;
     $j = j + 1$  ;
while ( $|\Delta_j - 1| \geq \epsilon$ ) ;

```

În algoritmul de mai sus, pentru calculul recurențelor pentru  $C_j$ ,  $D_j$ ,  $\Delta_j$  și  $f_j$  nu este necesară alocarea unor vectori ci doar a unei singure variabile pentru fiecare șir în parte ( $C$ ,  $D$ ,  $\Delta$ ,  $f$ ), variabilă care este actualizată la fiecare pas.

Să se aplice algoritmul lui Lentz modificat pentru aproximarea funcției  $\tan$ , pentru argumente  $x \in (-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2})$ . Pentru valori ale lui  $x$  care nu sunt în intervalul  $(-\frac{\pi}{2}, \frac{\pi}{2})$  se folosește periodicitatea funcției tangenta (se face o împărțire cu rest) și antisimetria,  $\tan(x) = -\tan(-x)$ . Valorile lui  $x$  multiplu de  $\frac{\pi}{2}$  trebuie tratate separat.

Să se compare valoarea funcției tangenta obținută prin procedura de mai sus cu valoarea furnizată de tangenta implementată în biblioteca matematică a limbajului de programare pe care îl folosiți.

4. Proceduri de citire a vectorilor și a matricilor de la tastatură, din fișier și automat (folosind funcția *rand*) și proceduri de afișare a vectorilor și a matricilor.